

petak, 26. studenog 2020.

P9_TA(2020)0330

Stanje u Etiopiji

Rezolucija Europskog parlamenta od 26. studenoga 2020. o stanju u Etiopiji (2020/2881(RSP))

(2021/C 425/14)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Etiopiji,
 - uzimajući u obzir izjavu visokog predstavnika / potpredsjednika Komisije Josepa Borrella od 9. studenoga 2020. o najnovijem razvoju događaja u Etiopiji,
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu visokog predstavnika / potpredsjednika Komisije Josepa Borrella i povjerenika za upravljanje kriznim situacijama Janeza Lenarčiča od 12. studenoga 2020. o Etiopiji,
 - uzimajući u obzir izjavu povjerenika za upravljanje kriznim situacijama Janeza Lenarčiča od 19. studenoga 2020. naslovljenu „Sukob u Tigrayju: Humanitarna pomoć EU-a etiopskim izbjeglicama koje dolaze u Sudan”,
 - uzimajući u obzir izjavu glavnog tajnika UN-a od 4. studenoga 2020.,
 - uzimajući u obzir izjave visoke povjerenice UN-a za ljudska prava Michelle Bachelet od 6. i 13. studenoga 2020. o Tigrayju,
 - uzimajući u obzir neformalne razgovore održane 24. studenoga 2020. u Vijeću sigurnosti UN-a o aktualnom sukobu u etiopskoj regiji Tigray,
 - uzimajući u obzir izvješće o stanju Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih poslova (OCHA) o Etiopiji, objavljeno 11. studenoga 2020.,
 - uzimajući u obzir izjavu predsjednika Komisije Afričke unije Njegove Ekscelencije Moussae Fakija Mahamata od 9. studenoga 2020. o stanju u Etiopiji,
 - uzimajući u obzir izjavu supredsjednika Zajedničke parlamentarne skupštine AKP-a i EU-a od 9. studenoga 2020.,
 - uzimajući u obzir izjavu ministara vanjskih poslova država članica EU-a od 19. studenoga 2020.,
 - uzimajući u obzir Ustav Savezne Demokratske Republike Etiopije usvojen 8. prosinca 1994., a posebno odredbe Poglavlja III. o temeljnim pravima i slobodama te o ljudskim i demokratskim pravima,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
 - uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda,
 - uzimajući u obzir Afričku povelju o demokraciji, izborima i upravljanju,
 - uzimajući u obzir Međunarodni pakt UN-a o građanskim i političkim pravima,
 - uzimajući u obzir drugu reviziju Sporazuma iz Cotonoua,
 - uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da su zbog trenutačnog sukoba između savezne vlade Etiopije i regionalne administracije Tigrayja predvođene Narodnom oslobodilačkom frontom Tigrayja (TPLF) stotine civila izgubile život, a mnogi su raseljeni;

petak, 26. studenog 2020.

- B. budući da je 4. studenoga 2020., dan nakon što je izviješteno o napadu TPLF-a protiv vojne baze savezne vlade u regiji Tigray, etiopska vlada proglasila izvanredno stanje i pokrenula vojne operacije na sjeveru regije Tigray; budući da od tada dolazi do oružanih sukoba saveznih sila (savezna vojska, specijalna policija regije Amhara i lokalna amharska paravojska) i regionalnih sila odanih TPLF-u (specijalna policija i paravojska regije Tigray);
- C. budući da su politička razilaženja između PP-a i TPLF-a još više došla do izražaja nakon što je savezna vlada zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 odgodila parlamentarne izbore zakazane za svibanj 2020.;
- D. budući da je u rujnu 2020. regionalna administracija Tigrayja predvođena TPLF-om održala svoje izbore koje je etiopska vlada proglasila protuzakonitima budući da je njezin mandat trebao završiti u rujnu 2020.; budući da je savezni parlament izborni postupak u regiji Tigray ocijenio protuzakonitim; budući da je vodstvo regije Tigray objavilo da više ne priznaje saveznu administraciju i njezine zakone; budući da je 3. studenoga 2020. savezni parlament proglasio TPLF „terorističkom skupinom“;
- E. budući da se 8. studenoga 2020. TPLF obratio Afričkoj uniji i predložio pregovore, ali je savezna vlada odbacila bilo kakvu mogućnost pregovora s TPLF-om i odbila međunarodne pozive na dijalog i posredovanje s argumentom da je sukob u Tigrayju unutarnja stvar koju ne bi trebalo internacionalizirati; budući da je EU ponudio svoju potporu kako bi se deeskalirale napetosti, ponovno uspostavio dijalog i osigurala vladavina prava diljem Etiopije;
- F. budući da je Abiy Ahmed 2018. postigao povijesni sporazum s Eritrejom, čime je okončana obustava diplomatskih i trgovačkih veza između te dvije zemlje nakon više od desetljeća; budući da je Abiyjeva vlada poduzela značajne korake da oslobodi novinare i političke zatvorenike te dozvoli prethodno zabranjenim skupinama da djeluju i donijela nove zakone o organizacijama civilnog društva i borbi protiv terorizma; budući da je vlada nedavno bila predmet kritika zbog pritvaranja opozicijskih političara; budući da i dalje postoji zabrinutost oko novog zakona kojemu je cilj ograničavanje govora mržnje i širenja dezinformacija, što bi moglo negativno utjecati na slobodu izražavanja;
- G. budući da neke političke skupine povezane s etničkim skupinama u Etiopiji koje se osjećaju marginaliziranima u etiopskom federalnom sustavu upravljanja navode da je taj sustav doveo do davanja prednosti određenim etničkim skupinama i diskriminacije;
- H. budući da je u lipnju 2020., nakon smrti pjevača i aktivista iz regije Oromo Hachalua Hundessae, izbio val nasilja u kojem su stotine ljudi ubijene i uhićene; budući da je 1. studenoga 2020. više od pedesetero ljudi iz regije Amhara ubijeno u napadima na tri sela, za koje se smatra da su bili etnički motivirani i da ih je izvela Oslobođilačka vojska regije Oromo (OLA), paravojska koja se otcijepila od Oslobođilačkog fronta regije Oromo (OLF);
- I. budući da su, prema navodima Nacionalnog pokreta regije Amhara, etiopske vlasti zabranile mirne prosvjede protiv etnički motiviranih ubojstava koji su se trebali održati 28. listopada 2020.;
- J. budući da je prema međunarodnim organizacijama za ljudska prava došlo do nekoliko slučajeva neselektivnih ubojstava civila u različitim dijelovima regije Tigray od početka sukoba, uključujući masakr do kojeg je došlo u noći 9. studenoga 2020. u mjestu Mai-Kadra u regiji Tigray, gdje bi se ubojstvo stotina civila moglo okvalificirati kao ratni zločin;
- K. budući da, prema međunarodnim organizacijama za ljudska prava, stanovnici regije Tigray u drugim dijelovima zemlje dobivaju otkaze s poslova i sprečava ih se da lete u inozemstvo; budući da postoje prijave o fizičkom i digitalnom nadzoru, masovnim proizvoljnim uhićenjima i pritvaranjima;
- L. budući da je predsjednik regije Tigray potvrdio da su njegove snage ispalile rakete na zračnu luku eritrejskog glavnog grada Asmare;

petak, 26. studenog 2020.

- M. budući da su smrtonosni sukobi između etiopskih saveznih snaga i TPLF-a izazvali zabrinutost međunarodne zajednice oko rizika intenziviranje postojećih sigurnosnih situacija ili izazivanja novih u Etiopiji, što bi moglo imati posljedice na susjedne zemlje i možda destabilizirati cijeli Rog Afrike; budući da je Etiopija povukla snage iz Somalije koje su se borile protiv islamističkih pobunjenika; budući da su kenijske vlasti pojačale sigurnost na granici s Etiopijom zbog straha od eskalacije napetosti;
- N. budući da je razvojna suradnja EU-a s Etiopijom jedna od najvećih na svijetu i iznosi 815 milijuna EUR za razdoblje 2014. – 2020.; budući da je Etiopija također jedan od glavnih korisnika Kriznog uzajamnog fonda EU-a za Afriku, s više od 271,5 milijuna EUR za razdoblje 2015. – 2019.; budući da je EU 2020. osigurao 44,29 milijuna EUR za humanitarne projekte u Etiopiji podupiranjem pružanja pomoći za spašavanje života interno raseljenih osoba koje su raseljene zbog nasilja ili prirodnih opasnosti;
- O. budući da je Ured UN-a za koordinaciju humanitarnih pitanja (OCHA) zatražio pristup regiji Tigray, koja je i dalje potpuno izolirana (internet i telefonski pristup prekinuti su) od početka sukoba; budući da, prema UNHCR-u, nedostatak električne energije, telekomunikacija, pristupa gorivu i gotovini ograničava pružanje humanitarne pomoći u regiji Tigray i ostatku Etiopije, uključujući one koji su ranjeni i ubijeni u borbama;
- P. budući da je čak i prije početka sukoba u Etiopiji bilo 15,2 milijuna ljudi kojima je potrebna humanitarna pomoć, od čega je 2 milijuna u regiji Tigray; budući da je regija Tigray peta najnaseljenija regija u Etiopiji s više od 6 milijuna ljudi te da u njoj živi 100 000 interno raseljenih osoba i 96 000 eritrejskih izbjeglica; budući da je u njoj nekoliko važnih izbjegličkih kampova u kojima je, prema navodima nevladinih organizacija, 44 % djece;
- Q. budući da je Etiopija potpisnica Sporazuma iz Cotonoua, čijim se člankom 96. utvrđuje da je poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda ključni element suradnje između država AKP-a i EU-a;
- R. budući da su borbe prouzročile tisuće smrtnih slučajeva i ozljeda na objema stranama te da su dovele do teških kršenja ljudskih prava i kršenja međunarodnog humanitarnog prava; budući da je prema UNHCR-u do 22. studenoga 2020. više od 38 500 izbjeglica pobjeglo iz sukoba i prešlo granicu u Sudan; budući da je UN upozorio na „veliku humanitarnu krizu” i da njegove agencije planiraju dolazak 200 000 izbjeglica tijekom šestomjesečnog razdoblja; budući da te borbe također prouzrokuju interno raseljavanje stanovništva; budući da je UNHCR već zatražio od dviju sukobljenih strana da otvore koridore kako bi se ljudima omogućilo da napuste zemlju i uspostavila opskrba; budući da su međunarodne humanitarne organizacije na terenu slabo opremljene i suočene s manjkom zaliha potrebnih za liječenje novopristiglih izbjeglica i žrtava nasilja; budući da agencije UN-a odmah traže 50 milijuna USD, čime će se osigurati hrana i postaviti novi kampovi; budući da Europska komisija mobilizira početnih 4 milijuna EUR hitne pomoći za pomoć raseljenim osobama;
1. iznimno je zabrinut zbog nedavnih događaja u Etiopiji, uključujući trenutačno nasilje i navode o ozbiljnim kršenjima temeljnih ljudskih prava; žali zbog aktualnog oružanog sukoba između savezne vlade Etiopije i regionalne uprave regije Tigray pod vodstvom TPLF-a; poziva obje strane da se obvežu na hitan prekid vatre i da demokratskim putem riješe politička neslaganja u okviru ustava te zemlje kako bi se pronašlo trajno mirno rješenje, uspostavio mehanizam za praćenje prekida vatre i radilo na izgradnji nacionalnog konsenzusa putem uključivog dijaloga;
 2. izražava solidarnost sa žrtvama i njihovim obiteljima; žali zbog gubitka života i ubojstava nedužnih civila te izvansudskih pogubljenja, bez obzira na počinitelje;
 3. poziva središnju vladu Etiopije i TPLF da odmah poduzmu mjere za smirivanje sukoba; ustraje u tome da svi akteri trebaju strogo slijediti sigurnosni pristup usmjeren na ljude;

petak, 26. studenog 2020.

4. žali zbog činjenice da je humanitarnim radnicima pristup trenutačno strogo ograničen; poziva etiopsku vladu da humanitarnim organizacijama odmah omogući neograničen pristup područjima sukoba kako bi se osigurala humanitarna pomoć; upozorava na opasnost od velike humanitarne krize u toj zemlji, kao i u susjednim državama i široj regiji;
5. sa zabrinutošću napominje ultimatum koji je premijer Abiy uputio snagama iz regije Tigray, u kojem ih je pozvao na predaju i izjavio da će se u protivnom nastaviti vojni napad na glavni grad te regije Mekelle;
6. podsjeća da namjerni napadi na civile predstavljaju ratne zločine; poziva snage obiju strana da poštuju međunarodna ljudska prava i međunarodno humanitarno pravo te da zajamče zaštitu ljudi u pogođenim područjima; potiče sve sukobljene strane i regionalne vlasti da štetu za civilno stanovništvo svedu na najmanju moguću mjeru te da civilima u svakom trenutku osiguraju pristup osnovnim uslugama;
7. s dubokom zabrinutošću primjećuje da u Etiopiji rastu međuetničke napetosti i nasilje; smatra da je iznimno važno da etiopska vlast i vlast regije Tigray preuzmu odgovorno vodstvo i potiču uključivo političko okruženje za sve aktere i etničke skupine;
8. potiče savezne vlasti da okončaju praksu proizvoljnih uhićenja i praćenja ili druge oblike napada na etničke skupine; poziva etiopske vlasti da poduzmu snažne mjere protiv svakog etničkog profiliranja i da osiguraju zaštitu etničkih manjina u cijeloj zemlji; poziva etiopsku vladu da provede reforme kojima se štite ljudska prava i jamči jednak pristup državnim službama i resursima za sve etničke skupine;
9. iznimno je zabrinut zbog sve većeg širenja dezinformacija i upotrebe govora mržnje, kojima se etničke skupine suprotstavljaju jedna drugoj kako bi se poticao trenutačni sukob u regiji Tigray; poziva sve strane uključene u sukob da se suzdrže od upotrebe provokativnog jezika i govora mržnje na internetu i izvan njega; potiče nacionalna i lokalna tijela, medijske organizacije i javnost da se suzdrže od poticanja na nasilje, diskriminaciju ili netrpeljivost prema ugroženom stanovništvu;
10. poziva države koje graniče s Etiopijom, uključujući Eritreju, te druge države u široj regiji, kao što su zemlje u porječju Nila, da se suzdrže od svih političkih i vojnih intervencija koje bi mogle pogoršati sukob; naglašava da bi u suprotnom moglo doći do destabilizacije šire regije s katastrofalnim posljedicama za međunarodni mir i sigurnost; naglašava ključnu ulogu koju susjedne države Etiopije mogu imati u pružanju diplomatske potpore za smirivanje sukoba;
11. izražava svoju punu potporu naporima u posredovanju i smirivanju napetosti pod vodstvom Afričke unije, koje je pokrenulo južnoafričko predsjedništvo Afričke unije, osobito imenovanju triju posebnih izaslanika Afričke unije, te poziva sve uključene strane da aktivno surađuju i sudjeluju u posredničkim naporima Afričke unije; poziva etiopske vlasti da surađuju u naporima međunarodnih organizacija, kao što su Afrička unija, IGAD i Europska unija, kako bi se uspostavio uključiv dijalog u cilju postizanja mira, sigurnosti i stabilnosti u toj zemlji i regiji;
12. iznimno je zabrinut zbog *de facto* prekida komunikacije u sjevernoj regiji Tigray; potiče etiopsku vladu da ponovno uspostavi sve oblike komunikacije s regijom Tigray, što bi predstavljalo znak odgovornosti i transparentnosti vojnih operacija u toj regiji, te da dopusti slobodnu komunikaciju među stanovništvom regije Tigray; naglašava važnost i potrebu za pristupom informacijama, i na internetu i izvan njega, s obzirom na to da je pravo svih ljudi na informiranje i pristup informacijama posebno ključno u kriznim situacijama; poziva na to da se dopusti neovisno izvješćivanje o toj situaciji; ustraje u tome da je važno da se neovisnim medijima odmah omogući pristup regiji Tigray; poziva etiopsku vladu da u cijelosti poštuje slobodu izražavanja, udruživanja i medija, kako je predviđeno etiopskim Ustavom, te da pusti na slobodu nepravedno pritvorene novinare i blogere; čvrsto vjeruje da su mirni prosvjedi dio demokratskog procesa i da bi pod svaku cijenu trebalo izbjeći prekomjernu upotrebu sile kao odgovor na njih;
13. poziva sve sukobljene strane da zajamče sigurno i slobodno kretanje civila te da osiguraju poštovanje prava na slobodu okupljanja;
14. poziva sve strane uključene u sukob u sjevernoj regiji Tigray da zajamče neograničen pristup neovisnim promatračima za ljudska prava kako bi se osiguralo poštovanje međunarodnih standarda u području ljudskih prava; poziva sve strane u sukobu da blisko surađuju s relevantnim akterima kako bi se provela transparentna istraga o masakru u mjestu Mai-Kadra te poziva na to da se počinitelji tog zločina privedu pravdi i da ih se bez odgode kazneno goni;

petak, 26. studenog 2020.

15. poziva etiopske savezne vlasti da provedu temeljitu, neovisnu, učinkovitu i nepristranu istragu svih ubojstava i kršenja ljudskih prava, uključujući prekomjernu upotrebu sile, proizvoljno oduzimanje slobode i prisilne nestanke, te poziva vlasti regije Tigray da surađuju u tim istragama; poziva sve etiopske vlasti da se aktivno bore protiv nekažnjavanja; podsjeća etiopsku vladu na njezine obveze da zajamči temeljna prava, uključujući pristup pravdi i pravo na pošteno i neovisno suđenje, kao što je predviđeno u Afričkoj povelji te ostalim međunarodnim i regionalnim instrumentima u području ljudskih prava, uključujući Sporazum iz Cotonoua; ustraje u tome da etiopske vlasti u cijeloj zemlji trebaju osigurati poštovanje i pridržavanje pravedne i nepristrane vladavine prava;

16. poziva na blisku suradnju između tijela EU-a za humanitarnu pomoć i UNHCR-a te poziva UNHCR da nastavi pružati potporu izbjeglicama koji su pobjegli od te krize, među ostalim u blizini područja iz kojih su pobjegli; podsjeća da je etiopska vlada odgovorna za sigurnost izbjeglica i interno raseljenih osoba na svojem teritoriju; podsjeća da je više od 96 000 eritrejskih izbjeglica uglavnom smješteno u izbjegličkim kampovima u regiji Tigray; podržava pozive međunarodne zajednice i humanitarnih organizacija da se pruži veća pomoć izbjeglicama i raseljenim osobama;

17. poziva EU i njegove partnere da podrže sudansku vladu i lokalne vlasti u hitnom odgovoru na pozive da prihvate etiopske izbjeglice koji bježe od sukoba u regiji Tigray; cijeni spremnost Sudana da prihvati izbjeglice koji bježe od sukoba; ističe da se hitno treba pripremiti za dolazak do 200 000 izbjeglica u Sudan; ističe da je Etiopija važna zemlja odredišta, tranzita i podrijetla migranata; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da se u svim financiranim projektima pokrenutima u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku poštuju ljudska prava, posebno prava migranata i interno raseljenih osoba;

18. poziva EU i njegove države članice na hitnu mobilizaciju te strukturirano i usklađeno slanje dodatnih sredstava kako bi se odgovorilo na sve potrebe nastale zbog sukoba;

19. pozdravlja predanost etiopske vlade održavanju općih izbora 2021.; potiče sve političke aktere diljem zemlje da se prije izbora uključe u politički dijalog u kojem će sudjelovati građani iz cijelog političkog, ideološkog, regionalnog i etničkog spektra; odlučno ističe da se slobodni, pravedni, uključivi i vjerodostojni izbori mogu održati samo u ozračju u kojem nema zastrašivanja, nasilja i uznemiravanja, uz zajamčenu slobodu govora i udruživanja, u skladu s međunarodnim normama; žali zbog toga što je predanost slobodnim izborima dovedena u pitanje jer je od lipnja 2020. prитvoreno nekoliko oporbenih političara iz cijelog političkog spektra i zbog ozbiljnih povreda pravičnog postupka, kojima se potkopavaju prava prитvorenika na pošteno suđenje; poziva vlasti da puste na slobodu sve prитvorene osobe, osim ako su optužene za pravno utvrđena kaznena djela i ako ih se može kazneno goniti u skladu s međunarodnim standardima poštenog suđenja;

20. izražava svoju predanost jedinstvu i teritorijalnoj cjelovitosti Etiopije te poziva sve aktere u Etiopiji da rade na mirnom rješavanju svih sukoba u zemlji;

21. poziva EU da nastavi koristiti sva potrebna diplomatska sredstva za suradnju sa saveznom i regionalnim vlastima te s regionalnim partnerima i multilateralnim institucijama kako bi se sukob riješio na miran način;

22. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, saveznoj vladi i gornjem domu parlamenta Etiopije, vlastima regije Tigray, vladi Republike Sudana, vladama država članica IGAD-a, Afričkoj uniji i njezinim državama članicama, Panafričkom parlamentu te Zajedničkoj parlamentarnoj skupštini AKP-a i EU-a.
